

גניבה באמצעות מחשב

בשנים האחרונות מתרבים המקרים של גניבות וניסיונות גניבה המבוצעים באמצעות מחשבים. חשוב לדעת כי מלבד עבירת הגניבה עצמה, אשר מטופלת בחוק העונשין, עשויות לעמוד בפני הנאשמים האשמות נוספות שמקורן בחוק המחשבים. גם אלו עבירות פליליות שבגינן מוטלים עונשים כבדים.

האם ניתן לגנוב באמצעות מחשב?

לכאורה, כאשר מדברים על גניבה מתכוונים לחפצים פיזיים כגון פנקסי צ'קים, מזומנים, סחורות וכדומה. גישה זו עשויה לקבל תמיכה מסוימת מלשון חוק העונשין: "אדם גונב דבר אם הוא נוטל ונושא דבר הניתן להיגנב, בלי הסכמת הבעל, במרמה ובלי תביעת זכות בתום לב, כשהוא מתכוון בשעת הנטילה לשלול את הדבר מבעלו שלילת קבע". אמנם, "דבר הניתן להיגנב" אינו חייב להיות חפץ פיזי, אך לאורך השנים משלה בכיפה פרשנות לפיה מדובר בחפצים ולא במידע או נתונים וירטואליים. זאת, מאחר שהחוק קובע שגניבה מתקיימת אם הדבר ניטל ונישא, וקשה להבין כיצד ניתן לשאת נתונים או מידע. ואולם, עם השנים תוקן החוק כך שדבר הניתן להיגנב יכול להיות גם "חיוב בר תביעה" ומכאן נסללה הדרך להאשים בגניבה גם את מי שנטל והוציא מהסכמת הבעלים פרטי חשבונות בנק, פרטי אשראי וכדומה. מעבר לכך, לגבי הפן הטכני של השאלה האם ניתן לגנוב באמצעות מחשב, המציאות מוכיחה כי התשובה ללא ספק חיובית. על כל פנים, הענישה המרבית הקבועה בחוק העונשין על עבירת גניבה עומדת על 3 שנות מאסר, ובכך לא מתמצים הדברים.

הפעולה הנלווית לגניבה

התפתחות תחום המחשוב הובילה כבר לפני יותר מ-20 שנה לחקיקתו של חוק ספציפי, המכונה חוק המחשבים (1995). בחוק זה מוגדרות פעולות הנחשבות לעבירות פליליות וכן עונשים מרתיעים בגינן, אשר מתבצעות כנגד מחשבים או בעזרתם. אם ניקח לדוגמא פריצה למחשבי בנק וגניבת פרטי חשבונות הרי שמדובר בעבירה פלילית של גניבה, אך בנוסף לכך גם עבירת חדירה לחומר מחשב. על פי סעיף 4 לחוק המחשבים אסור לחדור למחשבים או לחומרים המצויים בהם, כגון תוכנות או מידע, בלי לקבל את רשות הבעלים. כלומר, עצם פעולת החדירה הינה עבירה פלילית הצפויה לענישה מרבית של 3 שנות מאסר, וזאת ללא קשר לתוצאותיה.

יחד עם זאת, אם החדירה בוצעה על מנת לעבור עבירה אחרת (גניבת פרטי חשבונות בנק), הרי שלפי סעיף 5 לחוק המחשבים עולה הענישה המרבית ל-5 שנות מאסר. מלבד זאת עשויות להיות מיוחסות לחשודים עבירות נוספות בהתאם לטכניקות בהן השתמשו, כגון שיבוש והפרעה למחשב (3 שנות מאסר) אם השתמשו בסוס טרויאני, ועוד עבירות המנויות בחוק העונשין כמו התחזות לאדם אחר על מנת להונות, קבלת דבר במרמה, זיוף ושימוש במסמכים מזויפים. מכאן יוצא, שאם אדם נחשד בעבירות גניבה המערבות מחשבים, עליו לקבל סיוע משפטי מטעם עורך דין פלילי המתמחה בתחום המחשוב והטכנולוגיה.